

Seat No. : _____

DT-104

December-2013

M.Com. (Sem.-I)

405 : Financial Markets

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

Instruction : All questions are compulsory.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

Figures to the right indicate marks allotted to each question.

1. (a) નાણાંકીય સંહતિ (સિસ્ટમ)ના એક અંગ તરીકે નાણાંકીય ભૂમિકા સમજાવો. 7
Explain the role of Financial Markets as a component of the financial system.
અથવા/OR
બેંક-આધારીત નાણાંકીય સંહતિની આકૃતિ સમજાવો.
Explain the bank-based financial system design.
- (b) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4
Answer in brief : (Any two)
(i) બેંક આધારીત અને માર્કેટ (બજાર) આધારીત નાણાંકીય સંહતિ આકૃતિઓ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.
Distinguish between Bank-based and market based financial system design.
(ii) પ્રાથમિક (પ્રાથમિક) બજાર અને સેકન્ડરી (ગૌણ) બજાર વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.
Distinguish between Primary Market and Secondary Market
(iii) બેંકિંગ અને બિન-બેંકિંગ નાણાંકીય સંસ્થાઓ વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.
Distinguish between banking and non-banking financial institutions.
- (c) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
Answer in one – two lines only.
(i) અવૈધિક નાણાંકીય સિસ્ટમનાં એક અંગનું ઉદાહરણ આપો.
Give an example of a component of informal financial system.
(ii) ટૂંકા-ગાળાનાં દેવા બજારનું એક ઉદાહરણ આપો.
Give an example of short-term debt market.
(iii) લાંબા-ગાળાનાં દેવા બજારનું એક ઉદાહરણ આપો.
Give an example of long-term debt market.

2. (a) મની માર્કેટ (નાણાં બજાર) એટલે શું ? મની માર્કેટનાં કાર્યો સમજાવો. 7
What is Money Market ? Explain the functions of money market.

અથવા/OR

સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝિટ એટલે શું ? સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝિટ બહાર પાડવાની પ્રક્રિયા જણાવો.

What is a Certificate of Deposit ? State the process of issuing a Certificate of Deposit.

- (b) ટૂંકમા જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4

Answer in brief : (Any two)

(i) રેપો અને રિવર્સ (વિરુદ્ધ) રેપો વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.

Distinguish between repo and reverse repo.

(ii) કોલ મની માર્કેટ અને બીજા નાણાંકીય બજારો વચ્ચેની કડી જણાવો.

State the link between call money market and other financial markets.

(iii) મની માર્કેટ અને કેપિટલ (મૂડી) માર્કેટ વચ્ચેની કડી જણાવો.

State the link between money market and capital market.

- (c) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3

Answer in **one – two** lines only :

(i) CBLO નું આખું નામ દર્શાવો.

Give the full form of CBLO.

(ii) મની માર્કેટનાં નિયમનકારી (રેગ્યુલેટર) કોણ છે ?

Who is the regulator of money market ?

(iii) ટ્રેઝરી (કોષાગર) બિલ્સનાં પ્રકાર જણાવો.

State the types of treasury bills.

3. (a) ભારતીય મૂડી બજારનું વર્ગીકરણ વર્ણવો. 7
Describe the categorization of Indian Capital Market.

અથવા/OR

પ્રાઇવેટ (ખાનગી) પ્લેસમેન્ટ એટલે શું ? આ બજાર શા માટે અગત્યનું છે ?

What is Private Placement ? Why this market is important ?

- (b) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4

Answer in brief : (Any two)

(i) ECBs એટલે શું ?

What are ECBs ?

(ii) રિવર્સ (વિરુદ્ધ) બુક-બિલ્ડીંગ એટલે શું ?

What is Reverse Book-building ?

(iii) ગ્રીન શુ ઓપ્શન (વિકલ્પ) એટલે શું ?

What is Green-Shoe option ?

- (c) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
Answer in **one – two** lines only :
(i) દેવા બજારનાં નિયમનકારી (રેગ્યુલેટર) કોણ છે ?
Who is the regulator of Debt Market ?
(ii) GDR એટલે શું ?
What is GDR ?
(iii) પ્રાથમિક (પ્રાથમિક) ઈસ્યુનાં પ્રકારો જણાવો.
What are the types of primary issues ?

4. (a) સેકન્ડરી માર્કેટ (બજાર)માં હાથ ધરવામાં આવેલ કેટલાક સુધારા જણાવો. 7
Describe some reforms undertaken in the secondary market.

અથવા/OR

સ્ટોક માર્કેટમાં શેર ખરીદ-વેચાણની (ટ્રેડિંગ) વ્યવસ્થા સમજાવો.
Explain the trading arrangements in stock markets.

- (b) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4
Answer in brief : (Any **two**)
(i) શેરોનું લિસ્ટિંગ સ્ટોક-એક્સ્ચેન્જ પર શા માટે કરવામાં આવે છે ?
Why are shares listed on the stock exchange ?
(ii) ફ્રી-ફ્લોટ માર્કેટ (બજાર) કેપીટલાઈઝેશન (મૂડીકરણ) એટલે શું ?
What is free-float market capitalization ?
(iii) સ્ટોક એક્સ્ચેન્જનું ડીમ્યુચ્યુલાઈઝેશન એટલે શું
What is Demutualisation of stock exchange ?

- (c) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
Answer in **one – two** lines only.
(i) ભારતમાં કેટલાં શેર બજારો છે ?
How many stock exchanges are there in India ?
(ii) FDI નું એક ઉદાહરણ આપો.
Give one example of FDI in India.
(iii) માર્જન ટ્રેડિંગ એટલે શું
What is margin trading ?

5. સાચા જવાબની પસંદગી કરો : 14
Chose the right answer :

- (1) વૈધિક નાણાંકીય સિસ્ટમમાં _____ અંગો છે.
(a) ત્રણ (b) ચાર (c) પાંચ
Formal financial system consists of _____ components.
(a) three (b) four (c) five

(2) _____ સરકારની ટૂંકાગાળાની પ્રવાહિતા ઘટાડો પૂરી કરવા માટે બહાર પાડવામાં આવે છે.

- (a) કોલ-મની
- (b) સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટ
- (c) ટ્રેઝરી બિલ્સ

_____ are issued to meet the short-term liquidity shortfalls of the government.

- (a) Call money
- (b) Certificate of deposit
- (c) Treasury Bills

(3) હાલમાં RBI દ્વારા _____ પ્રકારનાં T-bills જારી કરવામાં આવે છે.

- (a) બે
- (b) ત્રણ
- (c) ચાર

There are at present _____ types of T-bills issued by the RBI.

- (a) two
- (b) three
- (c) four

(4) _____ એક લિસ્ટેડ કંપની દ્વારા શેરો (સિક્યોરીટીઝ)નું ઓફર છે.

- (a) IPO
- (b) FPO
- (c) CBLO

_____ is an offer of securities by a listed company.

- (a) IPO
- (b) FPO
- (c) CBLO

(5) _____ ભારતીય કંપનીઓ દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ બોન્ડ્સ છે અને બિન-રહેવાસીઓ દ્વારા વિદેશી ચલણમાં સબસ્ક્રાઈબ કરેલ છે.

- (a) કન્વર્ટિબલ બોન્ડ્સ
- (b) વિદેશી ચલણ કન્વર્ટિબલ બોન્ડ્સ
- (c) વોરન્ટ્સ

_____ are bonds issued by Indian Companies and subscribed to by a non-resident in foreign currency.

- (a) Convertible bonds
- (b) Foreign currency convertible bonds
- (c) Warrants

(6) _____ શેર બજાર NASDAQ model પર આધારીત છે.

- (a) NSE
- (b) OTCEI
- (c) BSE

_____ stock exchange is based on the model of NASDAQ.

- (a) NSE
- (b) OTCEI
- (c) BSE

(7) BSE Sensex માં _____ શેરો છે.

- (a) 30
- (b) 50
- (c) 100

There are _____ shares in BSE Sensex.

- (a) 30
- (b) 50
- (c) 100